

ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԿԱՆ

(ԽԵԻ) ՅՈՎ, ՀԱՆՆԷՍ ԹԼԿՈՒՐԱՆՑԻ

Մ 21.

Պատասխանեալ հայրն ասաց. թէ չառեր պատիւ մեծութեան,
Յակոբ ընկալաւ ըզնա, եւ կամք Տեառն եղիւ հրրաման:

Մ 22.

Ասէր ընդ հայրն իւր Եսաւ. են եւ քո արհնիթք զանագան,
մի՛ զիս յարհնութեանց զըրկէր, թէ ոչ մեծ այլ կըրսերական:

Մ 23.

Արհնեաց Իսահակ զԵսաւ, Եսաւ չէր ի հայրն ի նրման,
ոխացաւ ընդ Յակոբայ, եւ դարան գործէր սպանման:

Մ 24.

Իսկ մայրն առաքէր զՅակոբ, Լաբանայ լինել յանդիման,
եւ ի գնալն Ետես տեսիլ, ըզսանդուխքն ի խաչն ի նրման:

Մ 25.

Եւ Տէր հաստատեալ ի նմա, ցուցանէր զօր խաչելութեան,
ելեւէջնն հրեշտակաց՝ գուշակող զօր մեծ յարութեան:

Մ 26.

Եւ վէմն որ էաւժ խորհուրդ՝ ջըրարաշխին իսրայէլեան,
Յակոբ մարդկութեան խորհուրդ՝ եւ աւծեալ վէմն Աստուածութեան:

Մ 27.

Այն վէմն ի լեռնէն հատաւ, եւ ելից զաշխարհս ամենայն,
սա է վէմըն գլուխ անկեան, զըլորման եւ կանգնելութեան:

Մ 28.

Գընացեալ եմուտ յերկիրն, կայր ջըրհոր վիմով խրփական,
եւ ոչ կարէին բանալ, մինչ հովիւք գային միաբան:

Մ 29.

Համբուրեաց զվէմն եւ զՀաաքէլ, եւ յիշեաց զԱստուած Սահակայն,
եւ ի բաց էառ ըզվէմն, զոր տեսեալ մարդիկ հիացան:

Մ 30.

Այսպէս կենարարն երաց զաւագանըն մաքրիլ մարդկան,
զի որք մըկըրտին յուսով, նայ հոգևով ի Տէր միանան:

Մ 21. — 1. — պատասխանեալ Սահա-
կայ թէ առեր ... Ժ:
Մ 22. — 1. — արհնիթք, 2. անուիթք,
և, Եսաւ ընդ հայրն իւր ասաց թէ արհ-
նութիւնքը քո զանագան, Ժ. արհնու-
թիւնք, 3.
2. — կրսերութեան, Ժ. և:
Մ 23. — 2. — ըսպանման, Ի. և:

Մ 24. — 2. — գուշակէր ըզօրն յարու-
թեան, Ժ:
Մ 25. — 1. — Եւ վէմն զօր նայ էաւծ...
2. Էօժ իւրով, խորհուրդ, և, ջըրարաշխ
հին ... է:
Մ 27. — 2. — ... մինչ գային հովիւքն
ամենայն, 2. գային հովիւք, է:
Մ 28. — 1. — Սահակեան, Է:

ՄՁԷ.

Կրնաց առ քեռին Լարան, եւ ստացաւ ըզգործ հովուութեան,
զԼիա յեթն ամին էառ, եւ զՀռաքել յետ երկու եւթեանն:

ՄՁԸ.

Այսպէս կենարարն մեր՝ զերկինք եւ զերկիր սեպհական,
սիրէր Յակոբ ըզՀռաքել, եւ Տէր մեր ըզագոս Յարեղեան:

ՄՁԹ.

Լիա չորս որդի ծնաւ, եւ անուանրն այսոր կոչեցան,
Ռուբէն, Շրմաւոն, Ղեւի, եւ Յուդայ զաւակ խընդութեան:

ՄՁ.

Եւ Հռաքել նախանձ բառնայր՝ եւ նրստէր սրգով լալական,
տըրտընջէր ըզՅակոբայ. Տո՛ւր, աւէր, պատճառ ծընընդեան:

ՄՁԱ.

Յակոբ ի յՍտուած ձրգէր, ի տըւող բարեացն ամենայն,
որ Աբրահամու երեստ զԲսահակ ի ժամ ձերութեան:

ՄՁԲ.

Հռաքել տայ ի կընութիւն Յակոբայ զԲալլայ ծառեկան,
յորմէ ծնաւ երկուս որդիս՝ Նեփթաղիմ, Դան անուանեցան:

ՄՁԳ.

Լիա ծնաւ այլ եւս որդիս՝ Զաբողոն, Սաբար կոչեցան,
ծընաւ եւ Հռաքել զՅովսէփ, Ստուծոյ մարդոյ սիրական:

ՄՁԴ.

Իբրեւ զարեգակըն ճոխ, բան զլուսինն եւ այլ պիտեան.
բաղցելոց հաց կերակրիչ, ծարաւեաց ջուր անմահութեան:

ՄՁԵ.

Եըրատ տայր կանանց ւ որդւոց՝ երկիւղիւ կալ աստուածական,
ասաց թըլփատիլ նոցա, եւ յուսով զպատուէրն ընկալան:

ՄՁԶ.

Կրնալ ի յերկիրըն մեր՝ զայն յօժար սիրով կամեցան,
իրբեւ թէ մի անձն եղեն, ի Հոգւոյն այսպէս յանկեցան:

ՄՁԷ.

Ասէր Լարան ընդ Յակոբ՝ Աստուծոյ մարդոյ սիրական,
այսուհետեւ վարձս առցես, եւ հովիւ տեսուչ կաց ի տան:

ՄՁԸ.

Ասէր Յակոբ ընդ Լարան, խայտխարիքն ինձ վարձ բաւական,
յորժամ հօտըրն ծընանին, զխայտխարիքն առից զամենայն:

ՄՁԸ. — 2. — ... զագզըն Յարեթեան, եւնոց զայն յօժար սրբաբւ կամեցան, Զ
 Զ. Արեթեայն, ԷԺ.
 ՄՁԹ. — ԶուՆի, Է.
 1. — այսպէս, ԶԻՑ. այսօքիկ, Թ.
 ՄՁԲ. — 2. — յորմէ Նեփթաղիմ ծնաւ
 և միւսըն Դան անուանեցան, Ժ.
 ՄՁԵ. — 1. — ի յերկիւղ, Զ.
 ՄՁԶ. — 1. — Կրնալն ի յերկիրն իւր-
 եանց զայն յօժար սրբաբւ կամեցան, Զ
 սրտով, Թ.
 ՄՁԷ. — 1. — ... շնորհազարդ և ա-
 տուածազան, Ժ.
 ՄՁԸ. — 1. — Ասէ, Ժ. խայտխարիքն
 Զ.
 2. — զխայտխարիքն, Զ.

ՄՂԹ.

Եւ նա ծիծաղէր զՅակոբ, զոր աւրհնէր Աստուած գորութեան,
երբր գաւազանս առնէր, եւ յուսով դընէր յաւազան:

Յ.

Ընկուզի, ոշի, սոսի, եւ յուսայր յԱստուած պետական,
եւ Տէր ներգործէր այնպէս, որպէս միտք նորա կամեցան:

Յ.Ա.

Եւ յորժամ ծընան այնպէս, Լարանեանքն ահի տրրտմեցան,
եւ Յակոբ կրրէր երկիւղ: Եւ յուզի անկեալ չըւեցան:

Յ.Բ.

Հոարէլ գողացաւ զչաստուածսն, և ոչ ի դէմս երկրբագութեան,
այլ յանդիմանէր զԼարան, թէ չաստուածքնն չեն գորական:

Յ.Գ.

Ի կտուրէն դարձաւ Լարան, եւ յուա զչուելն Յակոբեան,
եհաս չորս հարիւր արամբբ, եւ չկարաց յաղթել Յակոբեան:

Յ.Դ.

Չի Տէր էր ընդ Յակոբայ, Միքայէլըն միշտ պահապան,
ապա հաստատեալ զընայր, ըմբշամարտն անդրաքայլական:

Յ.Ե.

Ի կամբս սրբոի հասան, յափն եկեալ զետոյն Յորդանան,
խորհեցան բարի խորհուրդ, զտասանորդըն տալ Եսաւեան:

Յ.Զ.

Չորս հարիւր մանր եւ մեծ գլուխ, ետ և արար սէր եղբայրական,
եւ ուսոյց կանանց և որդւոցն զնա ծառայ ասել Եսաւեան:

Յ.Է.

Անցոյց զամենայն ընդ զետն, եւ Յակոբ մընաց նա միայն,
ուր եւ զօտեմարտ եղեալ, զողջ զիշերն ընդ Տեառն էական:

Յ.Ը.

Խընդրէր զարծակիլըն Տէրն եւ Յակոբ զաւրհնիլն իւրական,
Յակոբ խարողէն փոխեալ՝ յիսրայէլն եւ յաստուածածան:

Յ.Թ.

Իսկ Տէր կազացոյց զՅակոբ, մի կարծել երազ տեսութեան,
եւ զի տեսանէ՛ Եսաւ, շիջուցէ ըզբոց խռովութեան:

Յ.Ժ.

Եհաս Յակոբ առ Եսաւ, եւ տեսեալ յոյժ ուրախացան,
զիրկս արկին սիրով միմեանց, շատ լացին, բերկրեալ ջընծացան:

ՄՂԹ. — 2. — . . . գաւազան, Ի: զընէր
 յուսով, Չ:
 Յ. — 1. — ուշի, Ժ. յուշի, Խ:
 ՅԲ. — 1. զաստուածսն, Չ:
 ՅԳ. — 1. Յակոբայն, Ժ:
 2. — Յակոբայն, Է:Ժ:
 ՅԵ. — 2. — Եսաւայն, Է: զԵսաւայն,
 Ժ: Եսաւան, Խ:

ՅԶ. — 2. — Եսաւայն, ՉԷԺ:
 2. — Չուելի, Խ:
 ՅԴ. — 1. — տեսական, Ժ:
 2. — եւ այլ զի խոնարհ մեան, երկիւ-
 զածք և աստուածածան, Խ:
 3. — եւ այլ զի խոնարհ մեան, երկիւ-
 զածքն որ աստուածածան, Ժ:

ՅԺԱ.

Որդին Սիւքիմայ եմովր, ընդ Դինայ դրատերն Յակորեան,
խառնակեալ պոռնընկութեամբ, զոր լըւեալ եղբարց չարացան:

ՅԺԲ.

Դիպող ժամանակ գրտին, եւ զարուս նոցա զամենայն
սըրով սըրահատ արին, եւ իշխեալ անդ հաստատեցան:

ՅԺԳ.

Ռուրէն յանցաւոր գրտաւ, զի գործեաց անպատշաճական,
զի ել յանկողինըս հօրն, վասն որոյ նըզով կոչեցան:

ՅԺԴ.

Անդրանիկ եւ մեծ էր նա, եւ անկաւ ընդ կըրսերութեան.
եւ հայրըն կամէր զայն տալ Յովսեփայ որ էր սիրական:

ՅԺԵ.

Յովսէփ արածէր ըզհօտն, եւ լին էր հոգւով զիտութեան,
երազ տեսանէր բարի, զոր յաւուր իւրում լըրացան:

ՅԺԶ.

Աւրայ կապէաք ասէ, կանգնեալ իմըն հաստատեցան,
ձեր արայքն իմ արային յերկըրպագութիւն մատուցան:

ՅԺԷ.

Լըւեալ տասնեցունց եղբարցն, դառնութեամբ յոյժ ժըպըրհեցան,
ասնն թագաւոր լինիս, եւ մեր զամբ յերկըրպագութեան:

ՅԺԸ.

Տեսանէր միւս այլ երազ, փառաւոր եւ յորդորական,
պատմէր հօրն իւր Յակորայ, զոր լըւեալ լընոյր խընդութեամբ:

ՅԺԹ.

Արեւն եւ լուսինն ասէր, եւ աստեղը փայլունը մետասան,
առ ոտս իմ անկանէին, լինէին երկըրպագական:

ՅԻ.

Ասէր Յակոր ընդ Յովսէփ, Աստուծոյ մարդոյ սիրական,
արբայ ինքնակալ լինիս, եւ պատմիս մինչեւ յաւիտեան:

ՅԻԱ.

Եւ ես եւ եղբարքըն քո ծառայեմք քեզ հաշտ եւ հաւան,
լըւեալ զայս կըրկին եղբարքն, նախանծով իսկ բորբոքեցան:

ՅԻԲ.

Այնուհետեւ խընդրէին Յովսեփայ դիպող կորըստեան,
զոր Տէր խընամէր սիրով, հրեշտակաց բանակը պահապան:

ՅԺԱ. — 2. — զոր տեսեալ, Ժ:	ՅԺԸ. — 2. — ... լնու ի ցնծութեամբ,
ՅԺԵ. — 1. — Յովսէփ էր ի հաւերն տան	2. — ... լնու ի ցնծութեամբ,
և լի էր ... ԺԽ:	ՅԻԱ. — 2. — լուան ... և նախանծով
ՅԺԶ. — 1. — հաստատական, ԶԺԻ:	բորբոքեցան, Խ:
2. — ձեր որայքն իմ որային, Զ:	... եղբարքն, նախանծովըն բորբոքե-
ՅԺԷ. — 1. — լըւեալ եղբայրցն բարկա-	ցան, է:
ցան, Խ:	

ՅԻԳ.

Աւուրք ի վերայ անցին, որպէս թէ զոխան մոռացան,
առեալ Յովսէփ հաց խորտիկ եւ տանէր եղբարցն ամենայն:

ՅԻԿ.

Ձոր տեսեալ չարեօք լըցան, նախանձովն իսկ բորբոքեցան,
հրմբ տային զայն հենգնելով, զերդ զազան չար յարձակեցան:

ՅԻԵ.

Կամեցան արիւն հեղուլ, բայց Ռուբէն չեղեւ կամական,
առեալ ընկեցին ի հորն, եւ ինքեանք նըստեալ ճաշեցան:

ՅԻԶ.

Ասէին, լեր թագաւոր, մեր լիցուք ծառայք քեզ հաւան,
հանեալ ի զըբոյն ապա՝ ծախեցին յերսուն դահեկան:

ՅԻԷ.

Առեալ տարան յեզիպտոս, դահնապետն ելեալ յերեւան,
զընեաց եւ որդի զըրեաց, եւ պահէր ի յաչքն ի նըման:

ՅԻԸ.

Յովսէփ աւրինակ փրկչին, և եղբարքն իւր դատուն հրէական,
եւ Յովսէփ իջեալ ի հորն, յեզիպտոս եւ յարգելարան:

ՅԻԹ.

Յիսուս ի յարգանդ կուսին, ի զըժովս յաւար և ի տապան,
նա սովելոց հաց երես՝ Տէր զմարմինն իւր աստուածական:

ՅԼ.

Կինըն Պետափրեայ տեսեալ, վաւաշոտ վառէր ցանկութեամբ,
նեղէր զողջախոսն Յովսէփ, արկանել ի գործ շընութեան:

ՅԼԱ.

Նա վիմի նըման անշարժ՝ թէպէտ եւ լըրբէր սատանայն,
զընայր նա ի յանկողինն եւ խօսէր անպատշաճական:

ՅԼԲ.

Խորտիկ զանազան կազմէր՝ չար ղեղով ի պէտ ցանկութեան,
թողոյր ըզհանդերծն ի նա, եւ փախչէր պարկեշտ մանուկն այն:

(23)

Ն. ԵՊՍ. ԾՈՎԱԿԱՆ

ՅԻԳ. — 2. — հանէր, Ը:
 ՅԻԴ. — 1. — իսկ, չուկին, ՁթԻ. և
 նախանձով բորբոքեցան, Խ. նախանձովըն
 բորբոքեցան, ԷՑ:
 2. — հըմ տային, ՁԷ. հըմքարին զայն
 հըմքելով, Խ:
 ՅԻԵ. — 1. — . . . զարիւնըն հեղուլ,
 Ռուբէն . . . Խ:
 2. — խորն, Ը. . . զբերեալ ճաշն կե-
 րան, Խ:

ՅԻԶ. — 1. — Ասէին թէ լեր իշխան,
 . . . ծառայ . . . , Ժ:
 ՅԻԷ. — 1. — Առեալ յեզիպտոս տա-
 րան, ԺԽ:
 2. — զընեաց և որդացոյց, և պահէր
 իւր աչքի նման, Խ:
 ՅԻԸ. — 1. — լըրբեք, լերբ, Ձ. լերբ էր,
 ԷԺԽ:
 ՅԻԹ. — 1. — ի պէտս, ԺԽ: